

İSTANBUL SERİRİYATI

Senelik abonesi iki lira

AYLIK TIP
MECMUASI

İdarehanesi : İstanbul, Cağaloğlu 23

Ayın Akisieri

Mazhar Osman

1 — Bu ayın en mühim hadisesi İsviçre Profesörlerinden *Mösyö Alber Malşın* İstanbula gelişidir. Bu hadise Türk tıp tarihinin dönüm yeri olacaktır, belkide asıl üniversite tarihimiz şimdiden sonra başlayacak... Biz yirmi yedi senedir fakültemizin eyi teşekkül edemediğinden, eyi yürümediğinden, gündün güne fenalaştığımızdan şikâyet ettik, ilk zamanları her kes bize düşman oldu. Daha dört sene evveli ufak tefek tenkittierimizin ne yolda karşılandığı hatırladadır. Lâkin hakikati ergeç herkes anladı, büyük küçük her kes işin farkına vardı. Fakülte hocalarında bu işin böyle yürümeceğini itiraf etti. Eskisi gibi değil, bu gün fakültede yalnız bir cephe kaldı : oda ıslahı, hatta yok farz ederek yeniden tesisi.... ömür nedir, göz açıp kepayıncaya kadar geçiyor; yirmiyedi senemiz geçti, daha fazla geçenlerde var. Yarım asırdır ne zekâlar, ne saylar hep heder oldu, ekilenler çorak yere dikilen ağaçlar gibi kurdu. Bu gün kimseyi itham etmeği düşünmüyoruz. Olan oldu, bari ati kurtulsun, yeni nesillere bereketli bir zemin hazırlansın, bizim gibi çok çalışarak çok yorularak meydana bir şey getiremeyen hayatında unudulan faniler yerine sayının ve kabiliyetinin semeresini gören ve ismi bakiler arasına girebilen alimler bu toprakta yetişsin. Bunun tahayyülü bile insanı cavidani bir zevk veriyor. Cümhur Hükümetimizin irfan vadisinde attığı bu mühim ve şuurlu adımı bütün samim kalbimizle tebrik ederiz.

Mösyö Malş hükümetimizin talebide İsviçre hükümetinin seçtiği büyük bir alimdir, eyi kafalı bir teşkilâttır. Bir çok yerlerde öğren-

miş, bir çok yerlerde öğretmiş meşhur bir pedagoğdur, Cenevre kantonında maarif nazırlığında etmiş... görgüsü bilgisi pek az zamanda bizi görmeğe ve bize doğru yol göstermeğe fazlasıyla kâfi olduğuna tam kanaatımız var. Bir çok defa söyledik, tekrar söylüyoruz. Salim düşünceli, bitaraf her hangi bir ecebi bize pek alâ rehberlik edebilir; *Mösyö Malş* ise arzumuzun bile kat kat fevkindir. Onun raporu ali makamları tenvir edecek ve darülfünun kendi kendine değil, bu suretle düzelecek....

Prof. Malş baş vekilimizle ve maarif vekilile temasta bulundu, hükümetin yüksek ve güzel maksatlarını öğrendi, darülfünunda hazırlanan dairesinde aylarca çalışacak, alâkadar hocalarla, mekteplerle, hastanelerle temasta bulunacak, nasıl çalışıldığını ve idare edildiğini görecek ve raporunu hazırlayacak....

Professör küçük bir gripten sonra Bern sefirimiz *Cemal Hüsnü Beyefendinin* delaleti ile darülfünun erkânile ikinci kânunun 24 üncü Pazar günü saat ikide Serkli doriyanda verilen ziyafette birinci defa temasta bulunmuş ve tanışılmıştır. Ziyafette *Prof. Malş* tan mada İsviçrenin İstanbul sefiri *Mösyö Marten* ve Bern sefirimiz *Cemal Hüsnü Bey* vardı. Davetliler darülfünun rektörü *Muammer Raşit Bey*, Tıp Fakültesi duvayeni *Tevfik Recep Bey*, Hukuk Fakültesi duvayeni *Tahir Bey*, diğer fakültelerden sabık maarif eminleri *Behçet* ve *Muzaffer Beyler*, *Köprülü Zade Fuat*, *Ağa oğlu Ahmet Beyler*, doktorklardan *Neşet Ömer*, *Akil Muhtar*, ve *Mazhar Osman Beylerdi* !....

2— Muhadenet cemiyeti matteessüf bu sıralarda ayda bir iki defa kara çerçive gönderiyor, çerçevenin kadrosunda her defasında yeni ölen

bir iki meslekdaşımızın sıkıştırılmış, budamı öldü diye fenayap olanlara acırken isminin hızasında cemiyetin ailesine sigorta sandığından verdiği para diye ehemmiyetlice bir yekûn görünce gözlerimiz gayri ihtiyari minnettarlıkla yaşıyor. İşte şimdi muhadenet cemiyeti bir şeye benzedi!.. buna delalet edenlerden Allah razı olsun, kim vesile oldu ise heykeli dikilsin... bu cemiyete dahil olan ve ölen bir meslekdaşının ailesinden iki lirayı esirgemeyen her arkadaşına — Allah geçinden versin — emri hak vaki olunca sandık daha o gün üç dört yüz lira bir para veriyor, tabii kasaya yazılan arkadaşlar daha çok olursa hem ölenin ailesi daha çok para alacak, hemde cemiyetin muavenet sahası daha genişleyecek... bu teşkilât Hilâli Ahmer kadar takdise sezadır.

3— Etibba Odası umumî içtimamı yaptı, hermutat budesini okudu, varîdatının mühim kısmını tahsil edemediğinden şikâyet etti, muhadenet cemiyeti reisi *Niyazi İsmet Bey* etibba odası heyeti idaresini şiddetlice tenkit etmiştir. Odanın şimdiye kadar müspet bir hizmeti görülmediği için her kesin bu vergiyi vermeği istemediğini söylemiş, sabık ve hazır idare heyetinin şimdiye kadar arkadaşlarını memnun edemediğini iddia etmiştir.

4 — Hamburg darülfünununun tababeti ruhiye teşrihi marazi mütahassısı meşhur *Prof. Yakup* sekte kalpten genç yaşta vefat etmiştir.

Yunanistan Darülfünunları Tıp fakültelerinde Alman tedaris sistemi kabul edildi.

A. Burhaneddin

Profesör Dr. Louros Yunanistan Tıp fakültelerinin islâhatına dair (*D. M. Wochenschrift*) e bir mektup göndermiştir. Pek enteresan bulduğumuz bu mektubu buraya aynen naklediyoruz :

Evvelki mektubumda Yunan milletinin kuv-

vei hayatıyesi ve iradesinin yükselmesine dair bazı izahat vermeğe teşebbüs eylemiştim. Simdi o mektubuma mütemmim olarak Atina ve Selânik darülfünunları için tasavvur edilen esaslî islâhat hakkında vereceğim malûmat faydalı olacaktır. *Abraham Flechner*'in muhtelif memleketlerde hekim yetiştirmek hususunda yaptığı mükemmel tetkikatını terkip edenler, herhangi bir darülfünunun islâhatında görülen müşkülâtı pek güzel takdir edebilirler. Yunanistan'da hekim yetiştirme mes'elesine, diğer memleketlere nazaran, daha fazla bir takım amillerin tesis ıera ettiği nazarı itibare alınmak lâzımdır. Zira, umumiyyetle malûm olduğu vecih üzere, Yunanistan, halihazır tababetin ilmi tekemmülü nisbetinde, tahsil ve tedrisatın islâhatına mecbur olduktan başka uzun harpler ve dahili iğtişâşlardan mütevellit karışıklıkları dahi, esaslı teşkilât sayesinde, intizama sokmak zaruretindedir. Bu hususta islâhatın ıerası için iki mühim noktaı nazar göze çarpmaktadır. Fvvelâ iktisadî şeraitin mühim bir rol ıera ettiği muhakkaktır. Zira Tıp tahsilinin başlıca esası herhalde maddî vasıtalarla müstennittir. Ancak işbu vasıtalarla tedrisata lâzım olan darülfünun enstitü ve kliniklerinin vücude getirilmesi kabil olabilir.

Yunanistan'da şimdiye kadar mezkûr maddî vasıtaların pek mahdut kaldığı görüllüyor. Esasen darülfünuna ait yalnız üç seririyat mevcuttur ki onlarda cildiye, asabiye, Cerrahi-Nisai kliniklerinden ibarettir ve her üçüde vakıf suretile vücude getirilmiştir. Diğer tek mil darülfünun klinikleri belediye hastanesinde misafireten bulunuyorlar. Yalnız Darülfünun nisaiye kliniği hükümete ait kadın seririyat ile müştereken ifayı vazife etmektedir. Mezkûr müesseselerde talebenin adedi nisbetinde kâfi derecede yatak mevcut olsa idi bu hususta hiç bir itiraza mahal kalmazdı. Maalesef beyan

olunan Darülfünun kliniklerindeki yatak adedi çok azdır, ilmi tehzatıda cidden noksandır. O suretle ki talebenin ancak pek cüz'i bir kısmı seriri tedrisata nail olabilmektedir. Buna ilâvehen Yunan milleti, bilhassa son senelerde, fevkalâde fazla tıp tahsiline meyil gösteriyor. Bu sebepten talebenin adedi mevcut olan ve saite hiç bir suretle tekabül etmemektedir. Bu cihetle tıbbın esasını teşkil eden nazari şubelerinin tedrisi kifayet edemez. Tıp tahsiline büsbütün yeni bir şekil verilmesi için yeni bir takım müessese ve kliniklerin tesisi ihtiyacı en birinci şarttır. İşbu gayenin temini ise tabiidir ki büyük sermayelere tevekkuf eder. Öyle sermayelerle ancak yeni ebniye ve modern tesisat vücuda getirilmekle beraber aynı zamanda onların idamesi kabul olabilir.

Yunanistan'da hasta sandıkları sistemi mevcut olmadığından Tıp tahsiline mahsus meccani yataklar bulundurmamak icabediyor. Zira ücretli hastalar tedrise vasıta olmağa pek rıza göstermiyorlar.

Darülfünunla alâkalı olmiyan umumî hastanelerde pratik olarak hekim yetiştirme mes'alesine gelince: Hükümet hiç anlaşılmayan bir takım sebeplerden şimdiye kadar kendi hastanelerini tedrise tahsis eylemekten içtinap eylemiştir. Bu sebepten mevcut olan hasta yatakları dahi tedrise hizmet etmeden zayı olup gidiyor. Maamafih ziyam bir dereceye kadar önünü almak üzere, bundan sonra stajyer talebenin son tatbikat senesinde aynı zamanda hükümet hastanelerinde pratik ders göstermeleri mecburi tutulacaktır. Fakat bu hususta Tıp fakültesi haklı bir itiraz iletir sürdü ki oda şudur: Akademik karyerinden olmiyan etibbaya tedris hakkı, ancak Darülfünuna mensup profesörler lüzüm olan tedris vasıtalarından mahrum kaldıkları müddetce teslim edilmelidir. Bununla beraber bir itilâf vücuda getiril-

miştir. Buna nazara Tıp fakültesi, kendisine mensup olmiyan hastane şeflerinden bazılarına fevkalâde profesör unvanını vermek hakkını haiz olacaktır.

Bu suretle yeni unvan alan hastane şefleri birer fakülte uzvu olarak stajyer talebeye ders verebileceklerdir. Fakat öylelikle Darülfünun kliniklerinin ihtiyaçları hiç bir zaman temin edilemez. Bundan ancak mühim bir hakikatın göze çarptığı anlaşılıyor ki oda Tıp fakültesinin şimdiye kadar malik olduğu privat dosent ve fevkalâde profesörlerinin pek az bulduğu keyfiyetinden ibarettir. Maalesef bu ane kadar darülfünun nizamnamesi mucibince fevkalâde profesörler bulunamamakta idi. Bu cihetle mezkûr şeffiklere yine Darülfünunla hiç bir alâkalı olmiyan etibba tayin edilmekte idi. İşbu sistemin ne dereceye kadar hatalı olduğu diğer bir suretle dahi tebeyyün etmiştir: Fakültede açılan bir müderrislik makamı işgal edildikten sonra hastanede çalışanlardan hiç kimsenin darülfünuna intisabı mümkün olmamakta idi. Halbuki yeni yapılan nizamnamede, müderrislerin adedi mahdut bırakılmakla beraber, Alman Darülfünunlarında cari olan usul veçhile, namahdut privat dosent ve fevkalâde profesörler intihabı için fakülteye hak verilmektedir. Bu hususta, Almanya'da olduğu gibi, ilmi faaliyetler miyyas olarak talep edilmektedir. Yapılan müzakere ve münakaşalarda, tedrise memur olan zevatın maaşları hakkında dahi bir takım fikir ihtilâfları hasıl olmuştur. Kendilerine ayrıca maaş tahsisi maarif vekâletince itihaz edilen bir kararla reddedilmiştir. Dosent ve fevkalâde profesörler işgal ettikleri makamlardan, buldukları hastane şeffik, asistanlık ve saireden aldıkları maaşla ikifa edeceklerdir.

İşte bu sayede akademik zihniyeti yükselcek ve aynı zamanda yeni bir mektep vücud-

bolbol müderrisler yetiştirilebilecektir. Halbuki da getirilerek atide, Almanya'da olduğu gibi, şimdiye kadar müderrisliklere ekseriyetle akademik karyerile hiç alâkaları olmayıyan hekimlerden intihap edilmekte idi.

Görülüyor ki bittetrübe en mükemmel olduğu anlaşılan Alman akademik sistemi, nizamnamesindeki bütün teferrüatı ile beraber, Yunanistan darülfünununa aynile kabul edilmiştir. Diğer sistemlerden elde edilen neticeleri takip edenler arz edilen Alman sisteminin ne kadar lüzumlu olduğuna tamamiyle hükmeyleyecektir.

Şimdiye kadar diğer bir mes'ele dahi mevcut idi iki oda ihtiyacatı ma' ziyade izâle edecek derecede fazla yeni Darülfünun kliniklerinin tesisi lüzumundan iberettiler.

İşbu mes'ele dahi şimdiki hükümet tarafından esasından hal edilebilmiştir. Hükümet iktiza eden klinik ve müessesatın vücuda getirilmesi için (110 milyon Dırahmı) tahsis eylemiştir. İşbu yeni klinik ve enstitüler tedrisata hizmet edecek ve Darülfünun müderrisleri tarafından idare olunacaktır.

Bundan başka meccani yataklar hazır buldurmak üzere senevi (25 milyon) dırahmı sarfı nazarı itibare alınmıştır. Memleketin iktisadi müşkülâtını bilenler yukardaki mukarreatı, hükümet ve memleketin gösterdiği en büyük bir fedakârlığı olarak teslim eyleyeceklerdir. Böyle bir fedakârlık ise memleket hayatında görülen büyük bir noksanı izale edeceği tabiidir. İktiza eden hastane ve enstitülerin vücuda getirilmesi keyfiyeti şimdiye kadar hakikate inkılâp ettiremeyecek bir ruya gibi talâkki ediliyordu. Halbuki şimdi bu mes'elenin cezri olarak halline muvaffakiyet hasıl olmuştur. (110 milyon) dırahmı 6 milyon mark gibi bir yekûna tekabül ediyor. (Bizim para ile 3 milyon Türk lirası). Yunanistan'da inşaat masariflerinin Almanya'ya nazaran dört defa

daha az olduğu ve hariç memleketlerden tesiat için getirilecek eşya ve echizemin gümrükten muaf bulunduğu nazarı dikkate alınırsa mezkûr meblâğın Darülfünuna 800 yatak, iktiza eden tabii enstitüler ve diğer levazımı temin eyleyeceği tebeyyün eder. İşbu maksatla yapılan kaba taslak inşaat 3 senede hitam bulmuştur. Bu suretle her biri 150 şer yatak olmak üzere iki cerrahi ve iki dahili klinik ve aynı zamanda 125 er yatak iki nisaiye kliniği vücuda getirilecektir. Son kliniğin inşasına yeni başlanacaktır. Her halde dört senede Tıp fakültesine ait tek mil müessesatın hazır bir hale geleceği tahmin edilmektedir. İşte o ande dirki Atina Darülfünunu büyük bir gurur duyarak tesiat ve teşkilâtı itibarile modern ve yüksek bir mertebe ihraz eylediğini iddia edebilecektir.

Bununla genç nesil, idari ve teşkilâta ait kaygulardan uzak kalarak ilmi sahada çalışacak ve millet ise sıhhatinin teminine yardım edecek hazik hekimlere nail olacaktır.

Atina mektubu

Osman Şerefeddin

Atinadan geçerken yalnız tarihi asarı görmekle iktifa etmek istemedim Akropolis, Jüpiter mabedi, eski teyatrosu ilah.. bize atik Yunan medeniyeti hakkında bir fikir veren bu asardan başka hali hazır Yunanistan faaliyetini temsil eden bazı şeyleri dahi tetkik etmek faydeli olacağına kanaat ettiğim eihette bana en ziyade temas eden tababet hakkında dahi bir fikir peyda etmek istedim ve Atinanın şayanı dikkat olan *Evangelismos* hastanesini ziyaret ettim. Bu ziyaretimden cidden memnunum. Mühim ve bizece şayanı tetkik bazı noktalar vardır ki bunları muhterem meslektaşlarıma bildirmek arzu ederim.

Vapor Pireye ancak saat on, onbire doğru

vasıl olduğu cihetle Atina sefarethanesine öğleye doğru gidebildim. *Enis Beyefendinin* delaleti ile Sıhhiye nezaretine telefon edildi. ve Yunan Sıhhiye nazırı *Mösyö Papasın* ertesi günü saat sekizde hastaneyi bana gezdirmek arzu ettikleri cevap olarak bildirildi. Vapur o gece hareket edeceğinden kendisine pek ziyade teşekkür ettim ve öğleden sonra hastaneyi gezmek istediğimi söyledim. Maksadım kimseyi rahatsız etmemek, büyük bir seremoniye sebep olmamak, ve hastaneyi bana göstermek istedikleri şekilde değil olduğu gibi görmek idi.

Sıhhiye nazırı *Mösyö Papas* bize yabancı değildir. Fakültenin sabık beylive muallimi Papa Bey dir. Aynı zamanda bu hastanede çalışan *Mösyö Emanuelidis* Tıp Cemiyeti arkadaşlarımızdan Bey oğlunda evvelece irayı tababet eden zattır. Bundan başka hastanenin kimyayı hayati müthassısı alemşumul bir şöreti haiz Almanyada bir çok seneler çalışan ve Alman profesörü ünvanını alan *Ioachimoğlu* dur. Bu zat isminden dahi anlaşılacağı üzere anasıl izmirlidir. Görülüyorki bu hastane bana o kadar yabancı değildi.

Evangelismos hastanesi yeni bir bina değildir. En mühüm hususiyeti takriben otuz senelik olan bu binanın tedricen kısım, kısım dairelere ilavesile inkişaf etmesidir. Hasta yataklarının mecmuu (500) kadardır. Cerrahi, dahili, kulak, boğaz, asabi, cilt, nisai, göz servislerini muhtevidir.

Bu hastane eski bir bina etrafında inkişaf etmektedir. Bu binaya ilaveler yapılmış yeni daireler meydana getirilmiştir. Burada eskiyi yıkıp yeni yapmk usulü yoktur. Eskiden azami istifade temin eylemek fakat daima inkişaf etmek kaidesi tatbik edilmiştir.

Hastane kraliçe Olga ile Yunan ağınyasından Singrosun teşebbüsü ile vücuda gelmiştir. Bu iki hayırperver neveyi kurmuşlardır. Fakat daha bir çok zenginler para vererek bir hastanenin terakkisine ve nevakısının ikmaline gayret etmişlerdir. Koğuşlarda bir çoklarının isimleri birer pilak halinde divarlarda göze çarpar. Bir hastane için bu suretle bir çok kişinin teşrikimesai ettiği görülmektedir. Zaten Yuna-

nistanda nazarı dikkata çarpan şey, mektep, tiyatro, stadyum, hastane, darülfünun gibi müessesatin böyle teberuat ile inşa edilmesidir. Haricte şahsi gayreti ve faaliyeti ile para kazanan Yunanlı memleketine bir şey hediye etmeği kendine bir vazife telakki eder. ve Atinanın muazzam binaları dahi bu suretle meydana gelir.

Hastane bir meclis tarafından idare edilir. Yapılacak şeylere bu meclis karar verir. Hükümetin vazifesi kontroldan ve nezaretten ibarettir. Bu sebepten hastane hükümet makinesine takılmış kalmış değildir. Hususi bir inkişaf kabiliyetini muhafaza etmektedir. Bir eseri hayır olan bu hastanenin yalnız fıkara mahsus olduğunu ve burada hastalara ücretsiz olarak bakıldığını zannetmeyiniz. Yalnız ücretsiz olarak 150 hasta kabul olunur. Bunlarda fakir olduklarını ispata mecburdurlar. ve ancak o zaman hastaneye alınırlar. Diğer hastaların hepsi ücretlidir. Ücretli hastalar üç smiftir. Üçüncü sınıf takriben yüz, yüzün drahmi kadar bir ücret verir. Bizim para ile üç lira eder. İkinci sınıfın ücreti bir az daha fazladır. Birinci sınıf ücreti ise bazı odalarda on liraya kadar yaklaşır. Tabii bu ücretten bu hastalara bakan etibba dahi istifade eder. İşte bizim telakkimize göre taban tabana zıt bir telakki fakat tababeti ve fukaranın menfaati için pek muvafık bir usul bu tarzda hareket ile bir zengin en mükemmel vesaitten istifade edebilir. Verdigi para fakirin tedavisine sarfolunur ve aynı zamanda fakir dahi en mükemmel tedaviden istifade eyler.

Bunun başka ücretler o suretle tertip edilmiştir ki haricteki klinikler için dahi bir rekabet teşkil etmez. ve serbest etibbanın kazanma mani olmaz.

Evangelismos hastanesinin dahili kısmında görülen hastalar hemen bizde tesadüf edilen hastalardır. Kalp, kilye, kebet hastalıkları, tifo burada dahi mevcuttur. Az çok dizanteriyede tesadüf edilir. Emrazi sariye için ufak bir koğuşları vardır. Buraya erizipel gibi hastalar, hastanede zuhur ederek tecritleri lâzımgelen sari hastalar yatırılır. Asıl emrazi sariye hastanesi başka bir mahaldedir.

Hastaneye yeni bir mutvak ile yeni bir çamaşırhanede ilâve olunmuştur. Mutvaktaki yemekler kısmen buharla ve kısmen elektrikle pişir, kömür, duman ve pislik yoktur. Çamaşırhane dahi elektrik ile müteharrik makineler ile çalışır, çamaşırlar, yatak ve yorgan çarşaf-ları bu makineler ile yıkanır. Yine elektrik santrifüjü ile suları almır. Kurutmak içinde ayrıca makineleri mevcuttur. Elhasıl; mutbah ve çamaşırhane tertibatı gayet muntazamdır.

Hastanenin poliklinik kısmı en alt kattadır. Birazda bodrum katı gibi telakki edilen bu mahale hastalar ayrı bir kapudan gelir. Her servise ait daireler vardır. Muayene edilir, kabul edilecek olanlar buradan banyo dairesine geçer, yıkanır ve ait oldukları koğuşlara sevk edilir. Hastanenin mikroşimi, şimibiolojik, bakteriyoloji ve teşrihi marazi laboratuvarları dahi buradadır. Bu laboratuvarların muntazam olduğunu ve buralarda yalnız hastaneye ait muayenatın değil fennî tetkikatın dahi icra edilebileceğini söylüyebilirim. Sonra aletlerin tertibatından, masalar üzerinde bulunan mevaddan buralarda çalışılmakta olduğunu anlaşılar. Aletler süs için alınmamıştır. Hemen efimlesinin bir lüzumu vardır.

İşte bu katta ayrıca bir dersbane dahi mevcuttur. Tıp Fakültesinden talebe buraya sevkolunur. ve bu dershanede kendilerine tedrisat yapılır. Hastaneden Tıp Fakültesi dahi azami istifade temin eyler. Görülüyor ki bizde uzun uzadıya münakaşatı mucip olan mesail burada çoktan halledilmiştir. Ders verenler bir kısmı Fakültteye mensup zevat dahi değildir.

Cerrahî servisinde en ziyade nazardikkatını celbeden şey *Mösyö Papa* nın koğuş ve ameliyathanesi idi. Evet *Mösyö Papa* hali hazırda Yunanistan Sıhhiye nazırdır. Fakat kendisi tababeti asla terk etmemiştir. Her sabah saat sekizde. sekiz buçukta hastaneye gelir, hastalarını görür ameliyatını ve (*Cystoscopia*) lerini yapar. ve ancak ondan sonra sıhhiye nezaretine gider. *Mösyö Papa* evvela bir tabiptir. ve sonra nazırdır. Tababetle sanimi temas terk etmeyenlerin Yunanistanın ahvali sıhhiyesini daha iyi ve sühuletle görebilmelerine kanaati kâmilemdir. Şunuda

ilâve etmek icap ederki *Mösyö Papa* son Türk ve Yunan mukareneti için çok çalışmıştır. Hastaneye mülhak bir hasta bakıcı mektebi de vardır. Bu mektep gayet muntazam bir bina dahilindedir. Evvelden üç kat olan bu mektebe dahi bir müddet evvel iki kat daha ilave olunmuştur. Tedris müddeti üç senedir. Dört ay nazari bir çevre ve tecrübeden sonra kızlar koğuşlara sevkolunurlar. Orada çalışırlar. Üç sene sonra çıkar ve o zaman ilk aldığı maaş beşyüz dirahmidir. Fakat tedricen kıdem kespettekçe maaş artar binbeşyüz dirahmiye kadar çıkar. Bir noktada saplanıp kalmaz. Kızağız önünde bir terakkî sahası görür. ve bu da kendisine çalışmak için bir teşvik vasıtası olur. Evvelce mektebe Alman müdireler getirmişler, fakat şimdi işlerini kendileri idare ediyor. ve işlerin daha iyi gittiğini söylüyorlar. Buralarını bize gezdiren zeki, faal, dirayetli İzmirli genç bir kadın idi. Verdigi malumat tan işine tamamilen sahip olduğu anlaşılıyordu.

Evangilismos hastanesinde bazı kusurlar dahi mevcuttur. Fakat bu hastaneyi kusur görmek için değil bizzat şayanı istifade noktaları tetkik için geldiğim cihetle bunlardan bahsedecek değilim.

Yalnız şunu hatırdı tutmak iktiza ederki Atınada (500) yataklı bir hastane hususi teberruat ile meydana gelmiştir. Bu hastaneyi hükümet yalnız nezaret ve teftiş hakkını haizdir. İşlerine ayrı bir meclisi idare bakar.

Ücretsiz hastaların mikdarı ancak 150 dir. Diğer 350 sinden para alınır. ve bu suretle hastaneye bakılır ve tedricen nevakıs ikmal edilir. Hastanenin fennî tetkikat kısmına laboratuvarlarına cidden ehemmiyet verilmiştir. Bir Sıhhiye nazırı her gün sabahleyin hastanede işini görür ve sonra nezarete gider. Gayet güzel bir mahalde inşa edilen bu hastane daimi bir inkişaf halindedir, Tebellür edip kemikleşerek kalmamıştır.

Seyahat notları

Dr. Hüseyin Kenan

Bu defaki Viyana seyahatim esnasında bizde maatteessüf eşi bulunmıyan bir müessise

nazarı dikkatini celbetti. Tekellüm ve tasavvut kusurlarını islah kliniği Viyananın en kıymetli ilim merkezlerinden biridir. Maarif ve sıhhat sahasında büyük, az zamanda çok işler görmüş ve o nispette halk ve hükümetin afâka ve himmetini kazanmış; Fakültenin resmi seririyatı olan, bir şehir kadar büyük, her dairesi beynelmül şöhrete sahip Profesörlerin idare ettiği (Algemeine Kranken huas)ın kulak, boğaz, burun seririyatı bitişğinde bu ilmin en yüksek ve güzide hocası profesör Emil Froşelsin tahtı idaresinde doktor ve muallim on kadar muavinin idare ettiği merkezi enstitü Maarif Nezaretinin idaresinde bulunan ve adedi otuzu mütecaviz olan mekteplilerin tekellüm ve tasavvut kusurlarını islah istasyonlarının da merkezidir. İlk, orta, lise sınıflarında sesinde, söyleyişinde kusur görülen her çocuk evvelâ merkezde kulak, boğaz, burunu muayene ettirilmekte ve merkezi istasyonda arızasının nevi, şekli, tarzı tedavisi tayin edildikten sonra ait olduğu istasyonlardan birine sevkedilmektedir. Mektepliler kendi hocaları vasıtasıyla tedavi ediliyor ve on beş veya ayda bir merkezde, hastalığın, tedavinin seyri kontroll ediliyor. Mektepliler haricindeki hastalar ise doğrudan doğruya merkezi laboratuvarında tedavi edilmektedir. On gün süren tetkikatım esnasında çocuklardan maada tiyatro artisti, doktor, Opera artisti, rahip, tüccar her sınıftan birçok hastaların burada arızalarını tedavi ettirdiklerini gördüm.

Vilâdi kekemelik, pelteklik, sağarlık, dilsizlik, hareki broka afazisi (*Aphasie de Broca*) Hissi vernike afazisi (*Aphasie de Wernike*) şubenin dairesi faaliyeti içine giriyor. Her tekellüm ve tasavvut kusuru, kulak, boğaz, dil, kubbe hanekiye, yanak etleri, dişlerin, dudakların ve teneffüs tarzının bozukluğu neticesidir.

Binaenaleyh gerek merkezi ve gerek muhiti her arızanın islahı ve binnetice tekellüm ve tasavvutun tashihi mümkündür. Hattâ sağır ve dilsizlerin ekseriyeti azimesi perofesör Froşelse göre sağır ve dilsizler müessesesinde değil kendi merkezinin dairesi salâhiyetindedir. Tam bir sağırılık ve onun neticesi epkemiyet yoktur. Binaenaleyh bu gibilerinde temrin ile işitmelerinin temini mümkündür. Nettekim bizim kliniğe devamımız esnasında sağır ve dilsizler yurdundan getirilmiş iki gençten birinde bir metrodan diğerinde iki metrodan, Lehistan'dan gelmiş bir yahudi rahibinde beş metrodan işittirmeğe muvaffak olduklarını da gördüm. Bunun haricinde bir ameliyat veya intan neticesi sesini kaybetmiş hastanın vilâdi veya marazî Kubbe Hanekiye tesekkebunden mütevellit hımmıhlığın ortopedik cihazlar ve temrin ile arızalarının şayanı hayret bir surette zevaline şahit oldum. Keza şubemize ait olan Afazi motriz, Afazi vernike asabî racii felci neticesi hubulâ savtiyenin kısmi felçlerinde basit usullerle şayanı hayret neticeler alındığını da memnuniyetle gördük. Hele bazı harfleri telâffuz edemiyen (k,g,ş) ilh peltekler birkaç seans temrin sayesinde şayanı dikkat farklar gösteriyor. Bizde de çocukta sık sık görülen ve fantezi telâkki edilen bu nevi arızalar burada ciddiyetle nazarı dikkate alınıyor ve tedavi ediliyor; bu suretle birçok zavallıların sağır, dilsiz, peltek, kekemelerinin ayıbı az zamanda islah ediliyor.

Temenni olunur ki asrın bütün ihtiyaçlarını takdir eden, idare sisteminde en mütakâmil usulleri kabul eden, millet ve memleketin sadetine, hayrına Matuf her fedakârlığı ihtiyarı prensip ittihaz eden Cümhuriyet hükümetinin, faal Şahat ve maarif vekâletleri hakikaten muhtaç olduğumuz böyle bir müesseseyi temin etsin.

Ölenler

Aynı son gününde bir müddetten beri gripin zatürree ihlilatile yatan muaveneti ictimaiye müdürü *Sadık Beyin* vefatını teessürle haber aldık. *Sadık Beyi* ancak bir kaç senedir tanıyoruz, evvelece konyada ve başka yerlerde sıhhat müdürlüğünde bulunmuştur. Son memuriyeti olan muaveneti ictimaiye müdürlüğünde merhumu o kadar dürüst, çalışkan, mütevazı, iyilik yapmasını sever, pek afif, sessiz gürültüsüz en mühüm işleri kavrayan ve beceren bir iş adamı gördük, pek sevdik, pek hürmet ettik... kendini uzaktan yakından tanıyan her arkadaşım gönlündede, bir cazibe, bir muhabbet uyandırmıştı. Biz böyle bir meslekdaşı, memlekette nadir tesadüf edilen bir insan rûmunesini kaybettiğimiz için çok müteessir olduk. Vekâlet sakafı altında çaişan büyük küçük meslekdaşlarımızın bu ziyadan ne derece müteessir olacaklarını tahmin ediyor ve onları daha ziyade taziyete lâyük görüyoruz.

Cemal Yahya Bey — Sabık Maltepe askeri hastanesi operatörlüğünden mütekait *Cemal Yahya Bey* bir hünnak nöbeti ile vefat etmiştir. *Arnavut Cemal* zekâ ve zarafetile temayüz etmiş bir arkadaşımızdı, yirmi otuz senedir Beşiktaşta hekimlik ederdi, kendi tabirince palamut balığı diğerinde vizite ile hastalara gider, hayat kavgasından yorgun ve bitgin dönerdi, mamafî yine neşe ve şakayı bırakmazdı, oda her faninin gittiği diyara gitti.

Ziya Hilmi Bey — Tıbbiye askeriye müdürü *Merhum Ali Galib* e gönderdiğim bir tezkere de «sana bir balkan yavrusu gönderiyorum. Vücu du levend, zekâsı zinde bir tosun... bunu mektebe al... memlekete bir hayırlı evlat olacağına şüphem yok» demiş, *Ziya Hilmi* yi tavsiye etmişim. *Ziya* manevi evladımı, vak'a ona yegâne yaptığım eyilik bundan ibaretti, lâkin o bunu unutmamıştı, her fırsatta hissi şükranım göstermek için dudaklarile ellerimi islatırdı... çok namuslu, çalışkan, ve halim bir gençti, gürbüz iri yarı, yüzüne dokunulsa kan damlar arslan gibi bir babayığıtti. Her yerde namuskârane çalıştı, her yerde kendini sevdirdi, Cebecide Gümüşsuyunda röntgen laboratuvarında o arslan kadar kuvvetli, bir çınar gibi iri vücutunu vazife uğrunda eritti, röntgen şuanın meşum tesirine kurban oldu, kansızlığına çare bulmak için son sığındığı Berlin şaritesinde öldü... hem pek genç yaşta... zavallı Ziya....

Aziz Bey — Gümüş suyu hastanesi ser tabibi miralay Çanakkaleli *Dr. Aziz Bey* kardeşimizinde vefat ettiğini kemali teessürle haber aldık. Çalışkan, namuslu, müteşebbis, bir arkadaştı.

Mehmet Salih Bey — Güllhane seririyatında senelerce eczacılık, ve eczacıbaşılık eden kartallı *Mehmet Salth Beyin* de Hünnaki sadırdan vefatını haber aldık, çok acıdık Ne eyi, ne mübarek, ne sevimli bir adamdı, bu asırda peygamber gelse Mutlak o gelirdi...

Kefaljin (Kephaljin) Kaşeleri

Baş ağrısı, diş ağrısı ve ale'lumum âlamı asabiyyede şayani tavsiyedir.
Vekilumumisi : Pertev Arslan, İstanbul, Sirkeci, Nöbethane caddesi No. 17 — 19

Yeni kitaplar
A'malık sebepleri ve korunma
çareleri

Yazan: **Dr. Apdullah Cevdet**

Her vadede faydalı neşriyat ile memleket irfanına büyük hizmetler yapan İctihad kütüphanesi, 59 uncu sayısını a'malık hakkında güzel bir broşüre tahsis etmiştir.

A'malık sebepleri ve korunma çareleri ismini taşıyan bu broşür, *Dr. Apdullah Cevdet Bey* tarafından yazılmıştır. Felsefe ve ictimaiyat aleminin kadim ve kavim amatörü bildiğimiz üstad, ara sıra fennin müsbet sahalarından nur ve ziya toplamağı ve bununla etrafını

aydınlatmağı da pek iyi bilirler: Dimag ve melekâti aklıye hızzıssıhhatından sonra, görme cihazının korunması hakkında etraflı malûmatla mücehhez bu yeni eser ictimai hızzıssıhha hayatımızda mühim bir boşluğu doldurmuş oluyor.

Kitapta amalığın sebepleri ve korunma çareleri açık ve temiz bir ifade ile anlatılmış ve bir çok resimlerle vuzuh ve ehemmiyeti artırılmıştır. Eser bilhassa mürebbi ve muallimlere ve münevver her insana lâzımdır. Sanat arkadaşımız olan muhterem müellifi tebrik ederiz.

Göz hekimi: **Dr. Nuri Fehmi**

ANDOKRISIN

(FOURNIER)

MUHTELİF UZUV HULASALARI

KAŞE: OVAIRE 0.10 ve 0.20

PLURIGLANDULAIRES (Masculin ve Feminin)

COMPRIME: OVAIRE

THYROÏDE

ORCHITINE

SURRENALE

HYPOHYSE

PLURIGLANDULAIRES

(Masculin ve Feminin)

AMPUL: OVAIRE

ORCHITINE

Buuların müsaadehi resmîyeleri Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâleti tarafından verilmiştir. Her Eczane ve Eczane depolarında bulunur.

Numune ve Edebiyat için:

Vekili umumisi: Pertev Arslan, Sirkeci Nöbethane caddesi No. 17—19

BIOLACTYL

(FURNİYE)

En kuvvetli bir süt mayasıdır. Bağırsakları temizler.

Yemekden evvel 3-4 komprime

BYLÉIL

(FURNİYE)

Safra hulasasıdır. Safra ifraz veya ifrazında bozukluk varsa izale eder.

Yemeklerden sonra 2 - 3 adet

OXYMENTHOL PERRAUDIN

Perrodenin oksimantol tabletleri boğaz ve turuku teneffüsiye âfatında günde 6-10 tablet

Citobaryum

Miyde ve barsakların
Röntgenie muayenesi
için, saf sulfate de
baryum « Merck » in
istimale hazırlanmış şeklidir.

E. MERCK * DARMSTADT

Nümune ve neşriyat için : Galatada Kürekçilerde Ahen - Münih hanında
Alfred Paluka efendiye müracaat. P. K. 532 galata.

Kansızlığa karşı

Ferrat Çelik Şurubu

Arslan Pertev deposunda
satılır.

VACCIN ANTIGONOCOCCIQUE BRUSCHETTINI
VACCIN ANTIPIOGENE POLIVALENT BRUSCHETTINI
VACCIN CURATIF TYPHUS - PARATYPHUS - COLI BRUSCHETTINI

UMUM VEKİLİ : PERTEV ARSLAN, SIRKECI, NÜBETHANE CADDESİ 17, 19 İSTANBUL

Hasan kuvvet şurubu

Balık yağı, bira hūlasası gibi şöhret bulmuş bir ilaçta Hasan kuvvet şurubudur. Müteşebbis, eyi düşünen bir vatandaşın bu müstahzarını Türkiyede ve hatta hariçte bilmeyen, kullanmayaa, kullanıpta memnun olmayan kimse yok. Bu müstahzarla citten iftihar edebiltiz. İspençiyari sanatının bütin içeliğiyle istihza edilmiş, Avropakâri şık şişelek içinde ticarete çıkarılmış olan bu müstahzarı her doktor seve seve, muvaffakiyetinden emin olarak hastasına yazabilir.

Hasan Glüten ekmeği

İşte bir bediaî sanat daha. Diyabetlileri ekmekten mahrum yaşamağa mecbur eden fen ona bu zevki yine tatmin etmiş ve Glütenden nefis ve leziz ekmekler yapmağa muvaffak olmuştur. Glüten ekmeklerinin en taze, ve nefisi en zevkle yenilini şüphesiz Hasan Glüten ekmeğidir. Doktor beyler, Hasan Glüten ekmeğini bir defa görünüz, her biri birbirinden güzel bir çok eserleri olmasaydı, Hasan beyi yalnız bu Glüten ekmeği hayır ve şükür ile andurmağa vesile olurdu derdik.

Evliya Zade Nureddin Bilumum laboratuvar ve hastane malzemesi eczayi kimyeviye alâti cerrahiye ve baytariye deposu.

İstanbul : Bahçe Kapı. Telefon : İst. 1799.

 Telgraf adresi İstanbul Evliyanur.

Salih Necati müstahzarları

Bahçe - Kapısında Salih Necati eczanesi az zamanda hekimlerin ve hasta bakıcıların teveccüh ve rağbetini kazanmış ciddi bir müessesedir. İlaçları saf ve taze, tertibi gayet dikkatlidir. Ayrıca hastalara kolaylık olsun diye açtığı laboratuvarında her çeşit tahliller yapılır. Hekimlerimiz hastaları için fennî gözlük bile bu müessesede bulabilir. Salih Necati Beyin faaliyeti müstahzar imaline kadar tevessü etmiş ve piyasamıza cidden güzel müstahzarlar çıkarmağa muvaffak olmuştur:

Fosfatın Necati : Bebeklere un... Bu unla beslenen çocuğun sinirleri kuvvetli oluyor, vaktında yürüyor, söylüyor, kemik hastalığı olmuyor.

Necati şurubu : Muzaaf iyod ve fosfatlı kuvvet şurubu. Zaif çocuklara, hastalıktan yeni kalkanlara çok iyidir.

Asirol : Asit asetik salisiliktir. Gripte, Baş ağrılarında, sinir ağrılarında soğuk almada çok müessir bir ilaçtır.

Baryumin : Röntgen tatbikatı için istihzar edilmiştir

Necati diş suyu ve tozu : Dişlerin taharet ve sıbhati için..

Salih Necati tıbbi zeytin yağı, Turan kolonyası,
hamam pudrası temayüz etmiş
müstahzarlarımızdandır.

Meşhur CARLO ERBA eczayı tıbbiye Fabrikası müstahzaratından

Erbamil

Karın ağrıları için en iyi müsekkin
uykusuzluğu defeder

Opopeptol

Usarei mideviyenin tefriti
hamızıyetine karşı en mües-
sir bir devadır, ağızdan alınır.

Her yerde satılır.

İstanbul Komisyoncusu S. Tomaselli

Galata küçük Millet Han 12

İyodopepton Kâzım

Tababette şüphesiz iyod emlahı kadar saheı tatbikatı geniş olan bir deva yoktur. bu müessir ilacın en kolay alınanı, en güzel tesir edeni iyodopeptondur, on seneyi mütecaviz bir hayati maziye malik iyodopepton Kâzım da yağane payidar olan müstahzarımızdır. çünkü ciddi bir sayın mahsulüdür. Bu ilaç damar sertliğine, rumatis-maya, kalbe karşı kullanılır.

ANDOKRISIN

(FOURNIER)

MUHTELİF UZUV HULASALARI

KAŞE : OVAIRE 0.10 ve 0.20

PLURIGLNDÜLAİRES (Masculin ve Feminin)

COMPRIME : OVAIRE

THYROÏDE

ORCHITINE

SURRENALE

HYPHOYSE

PLURIGLANDULARES

(Masculin ve Feminin)

AMPUL : OVAIRE

ORCHITINE

Buğların müsaadehi resmîyeleri Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti tarafından verilmiştir. Her Eczane ve Ecza depolarında bulunur.

Numune ve Edebiyat için :

Vekili umumîsi : Pertev Arslan, Sirkeci Nöbethane caddesi No. 17—19

BIOLACTYL
(FURNİYE)

En kuvvetli bir süt mayasıdır. Bağırsakları temizler.

Yemekden evvel 3-4 komprime

BYLÉIL
(FURNİYE)

Safra hulasasıdır. Safra ifraz veya ifrazında bozukluk varsa izale eder.

Yemeklerden sonra 2 - 3 adet

OXYMENTHOL PERRAUDIN

Perrodenin oksimantol tabletləri boğaz ve turuku teneffüsiye âfatında günde 6-10 tablet

» Bayer - Meister-Lucius «

LEVERKUSEN (Almanya)

Korunma!

Yegâne çare, en müessir ağız ve boğaz
dezenfektanı olan

PANFLAVINE

Şekerli pastillerini kullanmaktır.

Tedavi!

COMPRAL

komprimeleri

bütün ağrıları ve ateşi izale eder.

OMNADINE

Uzviyetin müdafaa kuvvetlerini tahrik ederek

şifayı tesri eder.

Her türlü malûmat ve nümune için

WIDMANN ve Ş^{ki}

Istanbul - Sirkeci, Sirkeci Palas
adresine müracaat ediniz.

VIGANTOL

Standardise edilmiş yüksek
kıymetli

D. Vitamini müstahzarı

Cihazı azmının tekellüsünü ve, adalâtın neşvü nümasını temin, iştahı tezyit ve kemik hastalıklarını (kemik zafiyeti, kırıkları, tüberkülozu) teşfiye ve, diş çıkarma zamanındaki bozuklukları tanzim eder.

Ticari şekli : Mahlûl : 10 ve 50 s. m.³-lük damlalıklı şişeler.
Draje : 50 ve 250 drajelik şişeler.

VIDALON

Sabit ve mebzul miktarda

D. Vitamini ihtiva eden balık yağı

Muhteviyatının zenginliğinden dolayı günde bir defa ve, az miktarda verilmek suretile, istimali kolaylaştırılmıştır.

Ticari şekli : 125 s. m.³-lük şişeler.

Nümune ve literatür için

WIDMANN ve Ş^{ki}
İstanbul, Sirkeci Palas

A. PALUKA
Galata, Ahen Münih han

adreslerine müracaat ediniz.

» Bayer Meister-Lucius «
LEVERKUSEN (Almanya)

Spirosal

MAHLÛLÛ

Romatizma

ve

Nevralji

vak'alarında

gayevî bir friksiyon müstahzarı

Tesiri serî

Kokusu lâtif

ve, tahrişten âzadedir.

Orijinal ambalâjına dikkat !

Soğuk algınlıklarında

bilhassa

kasabat iltihabında

Crésival

Seri ve şaşmaz bir tesir ifa eder. Tekaşşu kolaylaşır, balgam azalır ve öksürük zail olur.

Şurup şeklinde olmasından dolayı çocuklar severek içerler.

Orijinal ambalâjlarına dikkat !

Her türlü malûmat ve nümune için

WIDMANN ve Ş^{ki}

İstanbul-Sirkeci, Sirkeci Palas

adresine müracaat edilmesi rica olunur.

„ Bayer-Meister-Lucius - Behringwerke ”

LEVERKUSEN (Almanya)

E. v. Behring

SERUM ve AŞILARI

- 1— İhtiva ettiği albüminin tabii bir halde bulunması,
- 2— Yüksek miktarda antikorlar ihtiva etmesi,
- 3— Serî imtisas kabiliyeti,

gibi hassalarından dolayı, «E. v. Behring» serumları diğer serumlara rüçhan teşkil eden muhasenata maliktir.

AŞILAR

Antipyoğene-Yatrène
Cholperos (Ağızdan verilen kolera
aşısı)
Coli-Yatrène
Gonargène
Gono-Yatrène
Staphar
Staphylo-Yatrène
Strepto-Yatrène
Typhoral (ağızdan tifo ve paratifo
aşısı)

SERUMLAR

Sérum Anti-anaérobies
» *Anti-botulinique*
» *Anti-charbonneux*
» *Anti-cholérique*
» *Anti-colibacillaire*
» *Anti-diphthérique*
» *Anti-dysentérique*
» *Anti-gangréneux*
» *Anti-grippal*
» *Anti-meningococcique*
» *Normal de Cheval*
» *Anti-pestoux*
» *Anti-pneumococcique*
» *Anti-scarlatineux*
» *Anti-staphylococcique*
» *Anti-streptococcique*
» *Anti-tétanique*
» *Anti-typhique*

Her türlü malûmat ve nümune için

WIDMANN ve Şki

İstanbul - Sirkeci, Sirkeci Palas

adresine müracaat ediniz.

Salih Necati müstahzarları

Bahçe - Kapısında Salih Necati eczanesi az zamanda hekimlerin ve hasta baktıkların teveccüh ve rağbetini kazanmış ciddi bir müessesedir. İlaçları saf ve taze, tertibi gayet dikkatlidir. Ayrıca hastalara kolaylık olsun diye açlığı laboratu- arında her çeşit tahliller yapılır. Hekimlerimiz hastaları için fennî gözlük bile bu müessesede bulabilir. Salih Necati Beyin faaliyeti müstahzar imaline kadar tevessü etmiş ve piyasamıza cidden güzel müstahzarlar çıkarmağa muvaffak olmuştur:

Fosfatin Necati : Bebeklere un .. Bu unla beslenen çocuğun sinirleri kuvvetli oluyor, vaktında yürüyor, söylüyor, kemik hastalığı olmuyor.

Necati şurubu : Muzaaf iyod ve fosfatlı kuvvet şurubu. Zayıf çocuklara, hastalıktan yeni kalkanlara çok iyidir.

Asiprol : Asit asetik salisiliktir. Gripde, Baş ağrılarında, sinir ağrılarında soğuk almada çok müessir bir ilaçtır.

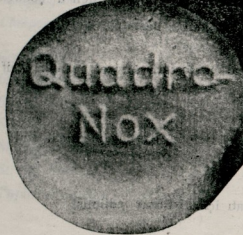
Baryumin : Röntgen tatbikatı için istihzar edilmiştir

Necati diş suyu ve tozu : Dişlerin taharet ve sıhhati için .

Salih Necati tıbbî zeytin yağı, Turan kolonyası,
hamam pudrası temayüz etmiş
müstahzarlarımızdandır.

HAYATBAHŞ UYKU

Ağrılarda
Asabî hezallerde
Sinirlenmekte
Nevrastenide

Diethylmalonylurê ile müzaddî hararet (Quadrone ille Caféine) maddelerini mutedil tarzda muhtevi (Steinmetzer, Arch. f. exp. path. pharm 1928, 135, H. 3/4.) Creuzberg Medl. Klin. Berlin 26 — 1931.

ASTA - Müessisesi :
Kimya fabrikası—Brackwede i.Westf. 124